

“Seria positiu que Espanya ens veiés governar des de Madrid”

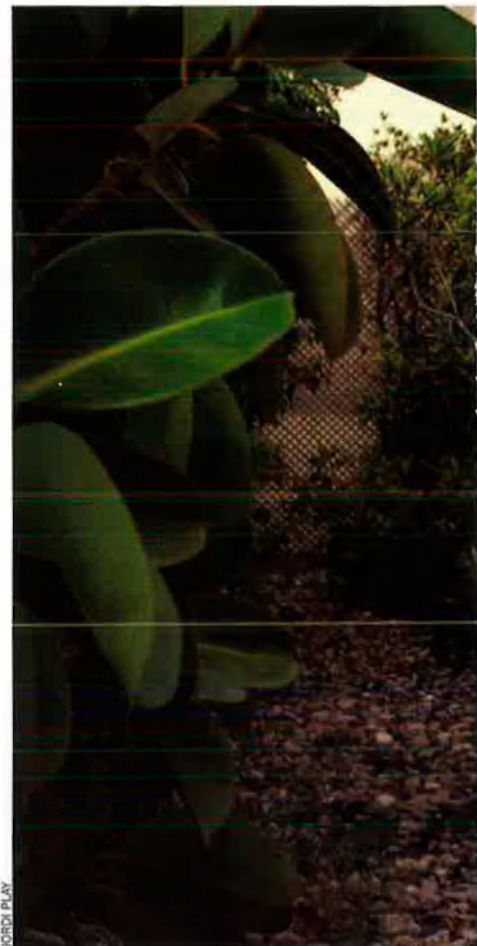
‘Entre una Espanya i l’altra’ (Ed. Columna) és el llibre que ha publicat Josep Antoni Duran i Lleida, dirigent de CiU i president del Comitè de Govern d’Unió. Més enllà de reivindicar la necessitat d’un espai de centre per Espanya i de la necessitat d’implicar el catalanisme en la governabilitat de l’estat, en el llibre analitza el context polític espanyol, de la política exterior a la immigració, així com les relacions entre Catalunya i Espanya, passant pel terrorisme.

És fàcil identificar una i altra Espanya, tal com està el panorama?
—Sí que és fàcil identificar-les. A més, en allò que fa referència al tema català, tenen la virtut que en l’únic tema en què són capaços de posar-se d’acord és per limitar aspiracions legítimes de Catalunya. És evident que les circumstàncies històriques —va succeir en la II República i ha succeït també ara— han permès que a l’esquerra sorgís un personatge que destaqués per sobre de la dreta com a molt més “proautonomista”. Va ser el cas d’Azaña, l’any 1931, però incomplí el pacte a Sant Sebastià. I ha passat amb Zapatero, que tampoc no ha complert la seva paraula d’aprovar l’Estatut que plebiscitessin els catalans. Per tant, sí que són identificables, però reconec que, quan fa referència al tema català, és l’únic moment en que són capaços d’ajuntar-se. Recordo aquí una frase d’en Pla molt significativa: “el que més s’assembla a un espanyol de dretes és un espanyol d’esquerres”.

—Sou molt crític amb el PP actual, que dificulta la possibilitat d’establir acords. Només els queda l’opció d’acords amb el PSOE, doncs?

—No entraré en tota la precampanya i campanya de limitar les possibilitats d’acord amb una opció política o una altra. Encara és més, defensaré per actiu i no per passiu el nostre posicionament, que no es tracta de dir “aquest no”, sinó que es tracta de dir “per fer això”. I per fer això, vol dir que hem de defensar un programa d’acció política de govern durant quatre anys. Però no parlo simplement d’implicar-nos, des del catalanisme polític, en la governació d’Espanya a canvi de dues, de tres, d’una cartera. Parlo d’implicar-nos a partir de poder pactar un pacte de govern per a quatre anys.

Per tant, qui estigui disposat a entendre’s amb nosaltres ha de saber que ha de pactar el desenvolupament de l’Estatut per als propers quatre anys i no sotmetre’ns a discussió permanent. Haurà de pactar amb nosaltres sobre energia, o

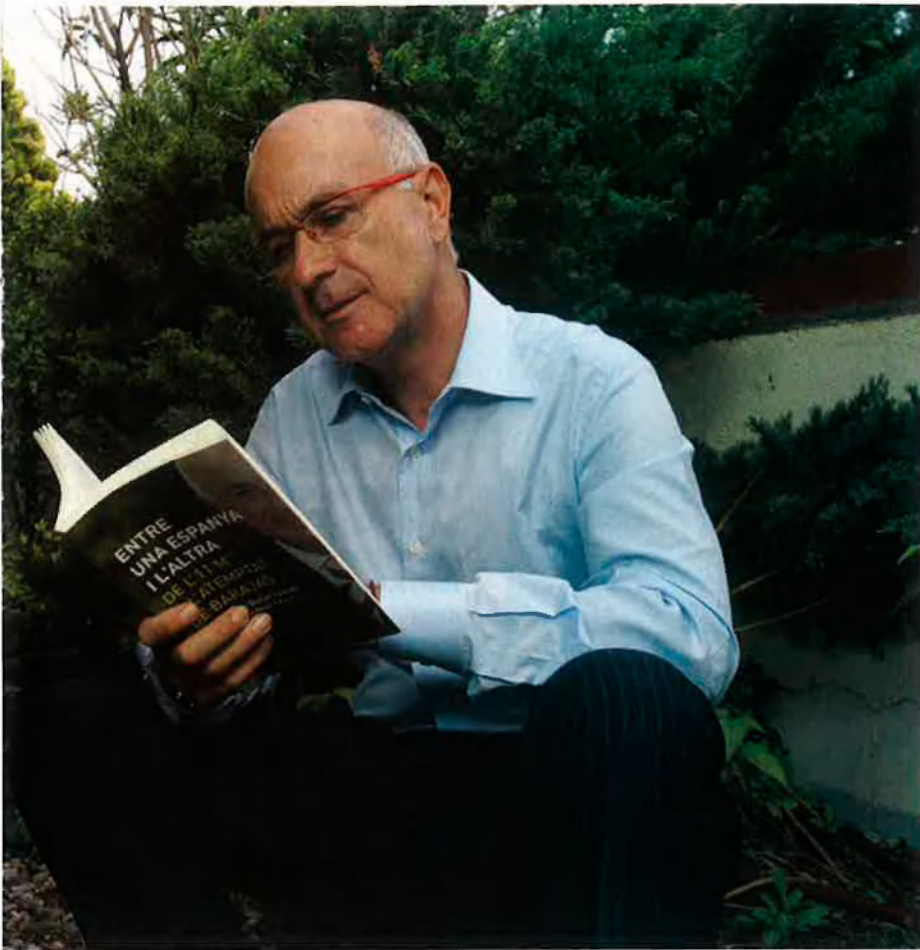

KORDI PLAY

de com utilitzar una part del superàvit pressupostari espanyol, un 1,8% del PIB espanyol. Són milers de milions, que es poden utilitzar en incentivar la recerca, el desenvolupament o la innovació, així com en polítiques socials i de família.

—Sou molt crític amb el procés de l’Estatut, des del principi fins al final. Un moment clau és el pacte entre Artur Mas i José Luis Rodríguez Zapatero. Més enllà de la polèmica de si l’acord fou d’esquena o no a vostè, creu que CiU ha de fer autocrítica d’aquest episodi?

—Quan parlo d’autocrítica, no faig cap referència personal. Jo al cap de setanta-dues hores ja havia girat full d’aquell capítol. No em va agradar, però ja està. Quan parlo de responsabilitat, em refereixo que tots hem estat molt tauticistes. Tots ens hem mirat de reüll i hem situat massa l’interès de partit per sobre de l’interès de país. De fet, aquell pacte puntual, aquella fotografia, no es va produir amb ERC perquè les coses van anar com van anar. No puc dir pas que

ERC hagués dit "ok" a aquest projecte d'Estatut, mentiria, però li asseguro que, al darrer dia de reunió a Madrid, de tots els partits catalans –llevat del PP– amb el PSOE, qui va quedar més reticent va ser un servidor. Qui va deixar molt clar que hi havia un ampli marge per a l'acord fou ERC. I ICV, tres quarts del mateix.

—Què en pensem del darrer episodi protagonitzat per Pasqual Maragall?

—Ara que Maragall critica tant, fou el primer a aplicar aquest tacticisme. L'Estatut i com resoldre el problema entre Catalunya i Espanya li importava poc. Ell era a l'oposició, Jordi Pujol havia guanyat les eleccions i governava CiU amb acords puntuals amb el PP. Formulà aquell acord d'autogovern, amb qui avui integra el tripartit no per creure-ho necessari per al país sinó per posar CiU en una situació compromesa. I pensant-se que les eleccions espanyoles les guanyaria el PP, i podria donar la culpa a Madrid si res d'allò no es feia. Per tant, el primer moviment tàctic el va fer Maragall. Després tots el seguim, sí. Ai-

xò és, de fet, el que critico i el que m'agradaria que no tornés a passar.

Per tot això, quan sento veus que adverteixen que si la sentència del TC és de determinada manera, caldrà convocar un referèndum per l'autodeterminació o no quedarà més alternativa que la independència... Bé, jo demano serenitat, que no ens tornem a equivocar. Primer hem d'esperar la sentència. I abans de fer declaracions, a veure qui la diu primer i més grossa, seure tots a la taula, analitzar la sentència i mirar què podem fer com a país.

—Al llibre defenseu que a Espanya li convé un espai de centre polític, entre el radicalisme del PP i del PSOE.

—A veure, el centre polític al conjunt de l'estat, llevat del País Basc, Catalunya i, en certa manera, Galícia, està orfe. Una altra cosa és que el PP intenti fer una aproximació cap al centre, cosa que demostra que no és al centre. O que el PSOE intenti, en vigílies electorals, moderar el seu discurs, conscient que no és el centre.

Aquest espai de centre, orfe d'una

articulació política, en certa mesura és una expressió d'aquesta tercera Espanya. Per tant, seria bo que hi fos. Un centre polític a Espanya ajudaria a temperar, a asserenar, la política espanyola.

—CiU pot tenir un paper embrionari en la configuració d'aquest espai a l'estat?

—Jo crec que avui no. Tenim l'antecedent de Miquel Roca, que no va anar bé. Que consti, però, que això cal dir-ho a favor d'en Miquel, que aquell resultat negatiu de l'operació reformista a Espanya li va permetre a CiU tenir els millors resultats de la seva història. Mai no hem tingut tants diputats a Madrid com amb l'operació reformista, ni mai va ser tan forta la majoria absoluta de CiU a Catalunya. I d'això val la pena que la CiU d'avui en prengui nota.

Ara, mentre no hi hagi aquest espai de centre a Espanya, el catalanisme polític sí que crec que pot suplir algunes de les bondats d'aquest espai a l'estat. Avui nosaltres també som garantia de centralitat, de serenor. A més, penso que primer s'han de donar dues condicions per fer possible que des del catalanisme s'intenti de nou un projecte per articular aquest espai de centre espanyol. Primer, cal recuperar el prestigi de Catalunya, perdut en aquests darrers tres anys. I en segon lloc, cal trencar la imatge, atada de manera interessada per una i altra Espanya, i que no es correspon amb la realitat, de presentar-nos com que el catalanisme només va a Madrid a preocupar-se de les seves coses.

Per tant, seria positiu que Espanya ens veiés governar des de Madrid, no només pensant en la defensa dels interessos, que també, sinó pel conjunt de la ciutadania d'Espanya.

—Participar directament en un govern de l'estat no agreugaria aquesta imatge d'anar a Madrid només a defensar els interessos catalans?

—En la mesura dels catalanistes, no un ministre català del PSOE o del PP, i tot el que aporta el projecte catalanista, de regeneració política, d'iniciativa que sempre ha tingut Catalunya, penso que podria ser molt positiu per a Espanya i Catalunya, i Espanya podria percebre la bondat del catalanisme polític. No dic que aquesta sigui la solució, però s'ha d'intentar. S'ha de fer sense renunciar al que som, catalans, però també amb l'esforç d'entendre l'altre fet nacional, l'es-

panyol. Cal ser molt curós en això. I des de Catalunya en els darrers tres anys s'han comès molts excessos verbals i de reivindicació del que som, a força de negar el que els altres senten que són.

—**En alguna ocasió ha fet autocrítica a CiU per aquests “excessos verbals”.**

—Bé, jo no puc pas criticar CiU, perquè jo també sóc CiU, i no sóc qualsevol, sóc el seu secretari general. Per tant, he de sentir-me coresponsable en les decisions. Dit això, faig una reflexió de futur. No podem enganyar la gent i crec que amb l'ambigüitat no anirem gaire lluny. No podem prometre paradisos que sabem que no poden ser, i que tampoc no són la nostra aposta. Els independentistes s'han de proclamar com a tals. Ara, els que creiem que avui la independència no és un projecte polític idoni per a Catalunya, hem de dir que no, que no som independentistes i que tenim un projecte interdependent per al conjunt de la realitat espanyola, sense complexos. Així que demano que CiU continuï en la centralitat de sempre.

—**En una part destacable del llibre analitzeu la política internacional. També analitzeu la crisi del procés de construcció europea. Europa és un mite que també ha caigut, per al catalanisme?**

—Jo deia “Espanya és el passat, Europa és el futur”. M'equivocava. Europa és el futur, sí, però per molts anys continuarem passant per Espanya per formar part d'aquesta Europa, que s'està construint molt a partir dels estats. Per tant, no avança per la línia que jo hauria volgut de l'Europa dels Pobles. Això no vol dir que, com més gran i obert sigui aquest espai, més possibilitats trobi Catalunya de desenvolupar-s'hi.

—**Analitzeu els girs en política internacional espanyola, en relació amb els EUA. I defenseu que cal ser europeu sense ser antiamericà.**

—De vegades cal combatre una mena d'idea que hi ha, segons la qual es creu que l'europeisme passa per un cert antiamericanisme. Ser proamericà no vol dir ser proadministració Bush. El que passa, no ho oblidem, és que aquí estem encara sota la ressaca del comunisme, no ens enganyem. El principal beneficiari del franquisme, aquí, fou el comunisme. I al món de la universitat i l'àmbit intel·lectual pateix encara la ressaca

d'aquesta formació. L'antifranquisme intel·lectualment estava monopolitzat pel comunisme. I a Espanya encara es viu en aquesta visió del comunisme, que defensa un cert antiamericanisme.

Aquí hi havia gent i partits que defensaven el Mur de Berlín. Després hem vist el que va ser. Segurament, si hagués estat al revés i els que no som comunistes l'haguéssim defensat, quan va caure el Mur ens hauríem hagut d'amagar sota terra. Avui alguns d'aquests que el defensaven es passegen treient pit i donant-nos lliçons de democràcia a tots. En tot cas, penso que és un error defensar la construcció del projecte europeu mirant de reüll els EUA.

—**Del paper d'Espanya a Llatinoamèrica també en parreu. Espanya és el pont entre la UE i Sud-amèrica?**

—Ho podria ser. Però Espanya no exerceix aquest paper. I seria més necessari que mai, perquè l'únic contrapès acceptable per la resta de Llatinoamèrica a l'“eix bolivià” d'en Chávez passa per Espanya, no pels EUA. Però Espanya no ho lidera, perquè per a mi no té una agenda de política exterior. Ni lidera aquest pont, ni té bona relació amb els EUA. I malgrat ser el primer estat que aprovà el Tractat de la Constitució europea i que Rodríguez Zapatero es proposà liderar el procés europeu, d'Espanya no n'ha sortit cap proposta.

—**Tampoc no sembla que Espanya exerceixi cap lideratge en la regió del nord de l'Àfrica?**

—En aquest cas la política seguida és més positiva que la de l'anterior Govern. Amb Aznar, la relació amb el Marroc va ser nefasta, només cal recordar l'esperpent de l'illot de Perejil. El Marroc té un gran interès per Espanya, per la immigració i per l'integrisme islamista. Així que el Marroc pot ser un mur de contenció d'una cosa i l'altra.

—**També sou crític amb la gestió de la immigració, protagonitzada per alguns valors “políticament correctes” que s'han vist superats.**

—Hi ha dos sistemes que han fracassat. L'assimilacionisme francès i el de la pluriculturalitat holandès. Tots dos han fet un pet com una aglà.

La resposta meua passa per integració. Però en un doble sentit, de respectar els drets dels migrants, però tenint clar que s'incorpora a un projecte comú, en el nostre cas, un projecte nacional. Per tant, a més dels drets, cal reivindicar el compliment de les seves obligacions amb la comunitat. I això, encara que a Espanya s'estripin els vestits, passa per exemple pel coneixement de la llengua i la cultura. Pel castellà també pel conjunt de l'estat, però aquí, pel català, en tant que és la llengua pròpia.

Per tant, drets i deures. Però cal tenir present uns aspectes clars. Primer, que aquí no hi cap tothom. Això s'ha de gestionar amb el cap, no amb el cor, que la major part de nosaltres ens faria acollir tothom, i no és possible. Cal ser molt més rígid en el control de les fronteres. En tercer lloc, s'ha de lluitar contra l'economia submergida. I finalment, hi ha el punt clau de la cooperació.

—**Us referiu al coneixement del català, com a eina d'integració en la immigració. Tot i així, també dieu que el català no ha de ser condició sine qua non per ser català. La idea també la defenseu altres sectors del catalanisme, fins i tot, l'independentisme.**

—Fa vuit anys, com a mínim, que ho defenso. Ho vaig dir en una conferència molt polèmica a l'Ampolla. I després ha agafat cos a altres expressions nacionalistes, concretament a ERC. Hi ha molta gent que per motius familiars se senten tan catalans com m'hi pugui sentir jo, però s'expressen en castellà habitualment. Aquesta gent no la podem excloure del projecte de país.

Enric Rimbau